

Felvidéki Híradó.

TARSADALMI és KOZMŰVELŐDÉSI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Égész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Nyogyó évre 1 frt.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségbe, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatárra czemvez Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hírdetéseket, kéziratosokat péntekig kérjük beküldeni.

HIVATALOS HIRDETESEK DÍJA

100 szóig 2 frt., ezután minden megkezdett szék szóval 50 krall több.

A nemzet él.

(F.) Folyó hó 9. és 10-ének eseményei a F. M. K. E. történelében korszakot alkotók lesznek, mert a most megtartott évi rendes közgyűlésről elmondhatjuk bátran, hogy messzehatoló erejét bizonyítja.

A rózsahegy közgyűlést, tekintve akár az abban résztvevők nagy, hogy ne mondjuk inponáló számát, akár az ülés lefolyását, vagy a hozott fontos határozatokat, minden tekintetben teljesen kielégítőnek s a célnak megfelelőnek lehet mondani.

Minket azonban minden megelégedésünk dacára, leginkább a jövőbe vetett bizalom tesz boldoggá. Ugyanis a sovány indolencia, a mivel itt a felvidéken még mindig nem kis mértékben találkozunk ma holnap megtörtik az előtérkévekben s az erők és eszközök célszerű megválasztásában.

Ritka példa az, bármely város történelmében, hogy oly nagy fontosságú események pár napi koncentrációjára, mint a milyenek a közgyűlésen előfordultak, megnyissa áldozat készségét. Rózsahegy a föle kitelhető áldozatokért és a szives vendéglátásért érdemeket szerzett, s jutalma az erkölcsi siker győzelme.

Valóban! Érdemekben öszült polgártársak mondjátok mikor látjátok városotk utcaín annyi idegen, megis oly barátságos arcokat, oly élénk sürgés-forgást, oly a mindennapi-ság foszlányait levetkőző életet, oly

munkakedvet, mely még az egyszerű polgár keblét is lebilincselé s öntudatra ébreszté a hazaszeretet már már híradós ösvényeit.

A közgyűlés lefolyásából látjuk, hogy tettünk sokat de nem annyit a mennyit tennünk kellett legyen, vagy a mennyit tehetünk volna -- nagyköz a hiányok Uraim! De a jelen alkalommal nem szándékunk, hogy azokat feltárjuk, bár a sajtónak elengedhetlen kötelessége minden körülmények között a hiányra a hibákra rámutatni s meg is fogjuk azt tenni alkalmin a tárgy mivoltához illő komolyság- és szigorú tárgyilagossággal. Most inkább ösztintn szívünk-ből üdvözöljük a Rózsahegy igen tisztelt polgárságát, s a közgyűlést bölcs tapintattal vezető elnöket, Szalavszky Gyula ő méltóságát s mind-azokat kik előltek a közgyűlésre, hogy lassanak, tanuljanak, egyszerű, hogy megismerjék a felvidék azon érdemes férfait, a kiktől elvet, irányt és kitartást lehet tanulni fontos misz-szióknhoz.

És Ti felvidéki magyar hazafiak előre a megkezdett uton! a munka kezdve van, végezve nincs...! Szívjátok a jelen alkalomból a lelkesedést nemes kebleitekbe, merítsek kitarító erőt a munkához s tanulat-ot a lefolyt közgyűlés alkalmából a ti, edes mindnyájunk s a haza jólé-ért cseledek, fáradni és áldozni, mert a nemzet él, ha egy tagja sem henyél.

Küzdalem nélkül nincs béke.

(Folytatás.)

(II.) Oly viszonyok között, minők egy idő óta mindinkább elborítják tarsas életünket, kinek a része a béke terhes küzdelmeiben?

Aprajna-nagya a tarsadalomnak kivétel nélkül erkaz a körülmények nyomasztó súlyát. Tusakodik is legalább magában mind-annyi a bajos helyzetell. Csak hogy kellő tájékozottság hiányában többnyire úgy küzd, hogy kilabolás helyett meg nagyob bajokba sodorja tudatlansága.

Lehetetlen fájo erzes nélkül szemlélni azt a tömerek erőparaszt, mely a föccel tévesztése miatt úgy hetyvet károkozatot gyújt.

S megse zokogion föl az erző kebel az üsög szaporitas ellen?

Ha látjuk, hogy mostoha állapotunk oka nagy rész mi magunk iranti gondatlansá-gban sarkallik; ne tartuak kötelességünk-ek ovó sőt emelni javunkra, azért mert ama szeretelenség némyek kimelteségnek, sőt épen hüségnek is nevezetük?

Fonak felfogas, balítélet és eltörpült ér-zelem teszik üségünknek szaporító magvat.

— Ez ellen kell a béke küzdelmeké szü-netelen harcolnia.

Tehat a béke csatáinak legelső foladatai köze tartozik: a nemzetnek minél öntuda-tosabbá kepezése!

Mihelyt az öntudat csak némi részben nyilatkozik, azonnal erőteljesen kell tarsa-dalmi rendeltesek irant. S minél tisztább s erősebb fejlk annál hathatósabbakka kell ömösztönök közremunkásra hivatott teletekeinek.

Nem egyedül a tényleges erőknek, hanem

a szenvedőleges képességeknek is arányla-gos részük van a tarsadalmi célok eszköz-lésében. Mondhatnók talán kissé elvont de nem érthetetlen szavakkal, hogy a tevőleges s nemleges, kiható és befogadó, előre len-dítő s visszatartóztató... erők hatása és visszahatása végelemzésben mind oda szolgál, hogy a fejlődés nagy munkája folyton haladjon. Csak hogy a sokféle emberek kü-ion-külön irányai helyes arányban szövet-kezve végelemnyről jósikerre vezessenek.

E végett szükség küzdenie a tisztulabb értelmi erőknek, hogy a mennyiben lehet, mindég az egy főfeladat felé tartozon min-den külon törekvés bármily eltérőnek lát-szik is együgyként a részletes irányzat. Hisz testi szervezeteink is eléggé fölfoghatólag mutatja, miketpen egy-egyével a különböző tagok arra, hogy a középponti erőknek alkalmas eszközül szolgáljanak.

De még nagyobb mértékben is szemlél-hető az a mi a szellemi világunk nagyobb körü munkaságát élénk abrazoja.

Nemkülömben, mint a harmoniakban a szaz meg szak különböző szerv hangját az ege-szen átható szabaly szép összhanggá ol-vaszhatja vagy mint a roppant gépezetek ezer részecskéit az egybevágo szerkezet valamely kiszabott célra működteit, termé-szetesen az értelmes művelőzők irányadá-sai szerint, úgy a tarsadalmi tényezőknek sok, néha az elteltesnek látszó külon for-gású és mozgású működési szép sikeru végelemnyben összpontosulhatnak; ha külon foladatt minden rész valamely fen-sőbszabalyú meghatározás szerint köllöleg teljesít.

Mindert már a manchesteri gyárszerek-nek vagy a többi között a londoni kiállítás

TÁRCA

INDON-ONNAD.

(Ür levelek.)

I. Dunán-túlrol.

Úgy szokot az tenni; nincs ember, aki az általános szabály alob kivétel képeze; bármilyen nyugodalmas, csendes fészek is otthona, megis vagyakozók olykor-olykor el a nagy világba?

S ha egyszer vagyta tamad, nem lehet annak többé ellen allani.

Mi is meguntuk a nyugalmat, csendet s vgyakoztunk egy kis zaj, egy kis változas-ságig utan. No meg ott a regényes Bakony alján egy kedves kor vonzott bennünket s fokozta vagyainkat. Denique, Petőfiként vgyainkunk sölomszarnya tamadt s oda hagytuk: — Turóc Szentmárton.

Repitett hát a gyorsvonat először is Buda-pest felé. A vasuton töltendő időt olyan szerencsésen eltaláltak, hogy csak 32 fokú meleg volt a kupéban s mi ez ahhoz a hőséghez képest, mely például a Kongó vidéken van kanikulában? Gyügyél el kerem hogy szerencsésen megerkeztünk a főváros-ba; sőt merem állítani, hogy ott sem otvad-tunk bele egészen a folyékonyvá vált aszfaltba, pedig három napon at folyton jartunk, hogy leiki gyönyörrel és hazafias búszkességgel szemlélgessük azt a bamu-latos fejlődést, melyet a mi kedves Buda-pestünk két év alatt tett.

Persze, a gyönyörű Margitszigetet is meg-látogattuk, s nemesak szépségében gyönyör-ködünk, hanem abban is, hogy a ven-dégők összes szobái el voltak foglalva hazai és külföldi firdővendégek által. Haza-

fias örömnök telt abban, hogy a m a g y a r t ü n d é r k e r t meg Amerikából is csá-bítja a vendégeket.

Három nap után utaztunk tovább a Dunántúrra.

Voltam én már kérem a Dunántúli pesti lakos koromban, egész Budakeszüz, Kelen-földje, meg Promontorj; de annál többet a régi Pannoniától nem lattam az ideig; möhő vgyaggal állottam tehát a kupé ab-lakához, hogy e klasszikus föld változatos panorámájában gyönyörködjem. Nohat nem valami teljes a kep, amit az ember a roha-no vonat ablakából megfigyehet magának hanem azért például Tata-Tóváros kedves képe éleken bevesődött emlékekbe s az a benyomas is, melyet Új Szony felől Komar-ony gyakorlott ram, igen hatalmas volt; igaz, hogy Komaromból sokkal kevesebbet lát az ember, mint amit föleföl tud; de amit tud föléle, elég ahhoz, hogy ami keveset lát is belőle, hatalmas benyomast tegyen ra.

Gy ö r ö t t két napot töltöttünk, hogy megismerhessem s a mit így hamarosan latni lehet benne, megneztem. Hatalmas város a Duna, Rába és Rába összefolyásá-nál, csakugy pezseg benne az élet. Ram olyan benyomast tett, mint a hangyaboly, vagy egy mékhas; sür-forr benne a nép s a nélkül, hogy egymást feltartóztatná, siet kiki a saját dolgában. Látszik rajta hogy régi kereskedő és iparos város — nemesak a folyton hullámzó nem aradatból, hanem abból is, hogy a püspöki templom kivéte-léssel őssei imaházai között leghimozosabb az izraelitáké.

A püspöki rezidencia körül, a régi vár-ban szűk és girbe-gurba utak vannak; hazai szárazos régségűek (itt lattam azt a házat is, amelyben I. Napoleon 1809-ben

szállva volt); hanem az újabb város utcái annál szébbek; egyenesek, mint a nyil és szélesek; itt már a házak is egészen moder-nek, köztük nem egy, amely Budapestnek is szere valóik; pl. a kir. tábla palotája a vasú mellett.

Hogy milyen vasar vidék gőcponája Győr mutatja őriasi vasartere is; míg azért is érdekés, mert egész özőne borítja a korlátok-k, hova a lovak és szarvasmarhák ezreit állítják be egy-egy vasar alkalmával; egész labirintus az, melyben épen így el lehet tévedni, mint akár a főváros utcáin. Országos vasarai alkalmával 10—20 mért-földnyi kerületből özonik oda a nép. Emlé-kezem, hogy ott létem alatt Paparól és vidé-kéről annyi ember ment a győri vasarra, hogy maguk az azon vidékiek is hatalmas sokadalmat kepezhettek.

Magi Pá p a is igen nagy vidékkel bír; heti piacain tiszser olyan a forgalom, mint Martonban országos vasar alkalmával, mar-havasárai meg a győrivel veteszknek. Pént-ekenként százaallt all a gabonas kocsi a piacron s olyan kelete van a buzának, hogy megiesik — amit soha nem hallottam aze-ölt — hogy jóval dragább itt, mint Pesten; pl. mult vasarnap a fővárosi gabona piacron elért legmagasabb ár 11 frt 10 kr. volt; míg a Papi Közlöny szerint Pápan 11 frt. 30 krért lett a buza. Igaz, hogy nem ga-bonával kereskedők veszik, hanem a lisztet árulók; lévén Pápanak fő ipara a malom ipar; ez aztan olyan, hogy nem sok vidéki város dicsekedhetik hasonlóval. A Tapolca vizén — mely nem messze ered Papától s vagy 20 kilométer hosszú — 36 múmalom öri a buzát éjjel-nappal; a közepes mal-mok havonként 300—500 mm. buzát örle-nek finomnál finomabb liszté; vannak, aze-

lyek 800 mmt is leörölnek havonként. Vegyük csak, hogy atlag havonként 400 mm. évenként 4800 mm. liszt kerü ki egy malomból; e szerint a 36 múmalom 172.800 métermazsa lisztet produkál s ez Pápa hordatik be s ott kerül piacra mind. —

A kis Tapolca folyó eszembe juttatta a mi Turócunkat ennek a vize kétszer annyi; esése meg sem tudom mondani: házyszóra nagyobb a Tapolcánál — s a kis Tapolca 36 múmalom hajt; a Turócon meg alig van egy-két malomcska vagy fűrész! Persze, ennek nem a Turóc az oka, hanem az em-berek akik nem tudják, milyen kínos bá-nya egy ilyen folyó a vállalkozó és számító ember birtokában.

Igaz, hogy a Tapolcának van egy igen nagy elönye a Turóc fölött; s ez az, hogy s o h a nem fagy be. Nyáron nem melegebb 16., — telen nem hidegebb 12 foknál; így hogy csak úgy gőzölög az egész folyó telen mikor fagy. Forrása is igen érdekés. Tapol-cafőn ered egy övezgy aszony kertjében a főforrás; de van vagy 30 forrása ugyan-azon platóserű mészko szikla alján; nem felülő lefelé szökik ki a viz, hanem alul-ról bugyog fölfele oly bőségben. hogy a forrastól 50 lépésnyre már egy olyan ma-lomkeréket hajt, melynek átmérője 5 méter E forrás vizét isszák a tapolcafiók; sőt a papaiak körül is azok, akiknek módjukban van egy óra jarysnyiroi hordatni a vizet.

Mert Pápanak van ugyan gyönyörű vidéke jó levegője pompás határa, filoxeramentes, szőlője. — de ivovize nincsen. A városban folyó Tapolca vizét isszák úgy, hogy kora reggel, mikor még nem nagyon zavaros a folyó vize, dézsaszámra hordják háza, lete-szik a pincébe s ott hagyják állani míg tisz-táva higgad s ez az állott víz az italuk cld-

nak elrendezése s akár a kensingtoni akár ennek előde a kristálypalota nagypüteléknél létesítése vagy a megnyitási ünnepekor 2500. egyenből álló ének és zenekar által ömlesztett nagy hangrátadot kétségkívül igen világszám fölfoghatóság teheti... De a kinek ily tanulságos szemléletekhez nincs alkalma jutányosabban is megtanulhatja mind azt mi legkelőbb irányzására szolgál mélylet magáról szemébe félgyelemmel tekintve az egyszerűségi önmagába is betekintgetni próbált.

A józan körültekintés és belsőkkel is helyesen számoló vizsgálódás persze nem oly könnyű, mint egyelőre látszik.

Sokan mosolygásra méltó dolgokat vélik a szemek alkalmas használatára való figyelemet illeti; pedig bizony alig van a mint sürdében kellene ismételnünk, mint azt, hogy a kinek szeme van a látszra, lásson de igazán ám; mert bizony-bizony nem nagy a tisztán a világosan látók száma bármely időben s bárhol is. Néha s nálunk pedig igen is nagy fogyatkozás mutatkozik ilyesbéli.

Menyit kellene különösen nekünk is látnunk, hogy káprázattól menten az igaz valótt keresshessük mire vajmi nagy szükségünk volna.

Ösztönt szólvá pedig oda jutunk, hogy sokan a leggyeszzerűbb, a legvilágosabb igazságot is alig látják meg. Nem is annyira a gyarló tudatlansággal mint inkább a félretartant átludással gyűlt meg a baj. A józan ész következményeit kell folyton értelmeztetni és védelmezgetni, hogy a tudomány alapot nyerjen melyen azután egyeből is széghálomai a gyakorlati élet apróbb szükségét illeti. Azonban egy a fő, mely nélkül a többi is ugyszólván érvényesülhet a hitványságra porlik szét.

Percig sem felelünk, mily tényezők az ipar, kereskedés, földművelés, művészet... mint elgéztetzi a viruló társadalma életnek, de velünk együtt minden elfogulatlan gondolkodó nyilant bevajja, miképp mindezek zásoadásnak eredni kénytelenül amaz ösztöndert erő hiányában, melynek élesztésére, szilárdítására e soraink is céloznak.

Nem látszik-e már is szétében, hogy az egyesülést gátó zárlatosság miatt még erőlködve sem igen lehet akár egy, akár másnak biztosabb labbra kapnia!

Egyesítő szellem létrehozása, biztosítása egyik főteendő.

Csupán azt függesztjük meg a fönnélb éríntett hasonlatokhoz, hogy ugyan miképp teszenék bárinek látni vagy hallani ha egy oly nagy egésznek legyen az gépezet vagy más

szervezet minden egyes része óceillesen irányba indulva bomlanék? Mi lenne az összhang helyett? Mi váltaná föl a célirányos működést?

És mihaszna az oly irány, mely hábr drágaanyagból készült és csabító külécsinal ékeskedik de az idő folyamot nem mutatja pontosan?

Ami céljának nem felel meg annyiban értékelnek mondható...

Ugyanazon egy dologban csak két külön irányu művezető egymással ellentétes hangadó vagy meghasonlott irányzó is rít dísharmoniat idezhet elő ott hol a részleteknek összevágó egybehatasából függ a célzerük siker. Irva van, hogy minden magában meghasonlott ország bomlának indul.

Mit várhat a társadalom melyben sok a szerzetevésztől, fölös a félre terelő?

Külön szabkeli irányzatok lehetnek eltérők de főiránynak egynek kell lennie, mely az egészet átfigle, áthassa és rendeltetése céljához emelje.

Mily dicős volna az a valósalág gyakorlatot egyetértés, hogy közélra működés miről eddig is annyit álmódoztak már nálunk is de tetteg inkább csak ellenkezőjét idézgették elő.

Dr. Csúsz.

Levelezés.*)

Znióváralja, 1891. aug. hó

Tekintetes szerkesztő Úr!

Ugy hiszem nem csalomód, ha azt gondolom, hogy a »Félvidéki Híradó« első sorban is arra van hivata, hogy a vármegyei területén előforduló eseményeket, újdonságokat közölje, hogy így saját magunkról legyen tudomásunk első sorban és csak aztán, vagyis másodsorban van hivata a tovább megdortént dolgokat is velünk közölni. — Ezen nézetből kiindulva bátor-kodom egyet-mást znióváralja. életünkbeli közölni.

Julius 5-én tartotta a »Türóc-megyei általános tanítógyűlést« választmány egyik rendes ülését a helybeli állami tanítóképzede tanári szobájában Mihálitska István tanár elnökielre alalt.

Sajnos azonban, a gyűléshez több meghívott egyélti tag meg nem jéent, alkalmasint a rossz időjárás miatt. Ez értekeztet fárgatya volt: véleményt mondani a Szt István napján tartandó tanítói országos

*) Mult számunkra későn kaptuk. (Szék)

bizottsági gyűlés elő kiűzött tételek fölött melyek mind igen fontosnak s mélyen nyulnak be a tanítóiéletbe.

A választmány többek között a következőket határozza: a Peres Sándor által kidolgozott szolgálati szabályzat általánoságban elfogadja s óhajja, hogy csakis az lehessen nyilvános iskolai tanító Magyarországon, a ki magyarul tanítani képes; óhajja, hogy csakis az lehessen hazánkban tanító, a ki valamely hazai állami vagy felekezeti képzőben nyerte oklevelét, minék képesen az idegen országokban kapott oklevelek noitifkáciását el nem fogadja; óhajja hogy kézimunka tanítók csak férfi és kézimunkatanítónők csak nőtanítóképzőkben kaphassák ilyenmő okleveleiket; óhajja, hogy minden tanító állomás csakis nyilvános pályázat után töltsék be, óhajja, hogy minden állomás hármas kijelölés mellett töltsék be úgy az állami valamint a felekezeti hatóságok részéről.

További határozatai még a következők: a választmány a tanítóképzést jogát nagy fontos paedagógiai okoknál fogva ezentúl is a tanítóképzők kezében kívánja hagyni, de azon hozzáadással, hogy a tanítóképző vizsgáló bizottságba a tanítók közül is hivassék meg egy-két kitűnőbb férfi vizsgáló bizottsági tagnak az illető vármegyei tanítók közül, a mely vármegye területén az illető képzede fekszik s ezen meghívottaknak épp oly szavazati joga legyen mint a vizsgáló bizottság többi és állandó tagjainak.

A tanítói nyugdíjtvörvény vonatkozólag a választmány azon óhajának adott kifejezést, hogy ezzel kapcsolatban a tanítói fizetés kérdése is rendeztesseük olyképen, hogy a szolgálati évek száma 30 legyen melynek kiűlése után minden tanító teljes nyugdíjt kápon; hogy a törzsfizetés 600 frtan alapítassék meg; hogy minden 5 évi szolgálat után 10 százalék kárpótléban részesüljön minden tanító; hogy 10 évi szolgálat után 40 százalék nyugdíjat s minden további egy évi szolgálat után még 3 százalék nyugdíjemléssel kapja ki nyugdíját az a tanító, a ki 30 éven belül lesz kenytelen szolgálatát abban hagyni.

»A közigazgatási törvény s a népoktatási cimű tétlre vonatkozólag a választmány azon óhajának adott kifejezést, hogy minden királyi tanfelügyelőség területén kirendelti tanfelügyelőgéek állitassanak s ezek kitűnőbb tanítókkal töltsék be.

Ezek voltak a választmány óhaj alakjában hozott neveztesebb határozatai, me-

lyek jegyzőkönyvi kivonat alakjában. »Magyarországi Tanítók Országos Bizottság«-nak lettek betervezve a on kérelemmel, miszerint Szt.-Isvánnap gyűléseiből kifolyólag hasson oda, hogy ezen óhajok minnél előbb teljesüljenek.

Mint ahogy az országos bizottság már hónap fogja tárgyalni a kitűzött tételeket s pár nap múlva olvasni fogjuk annak határozatait, nem lesz érdekelten össehangolítani a »Türóc-megyei ált. tanítógyűlést« vála-zmányának fent kirt határozatait, hogy országos bizottság határozataival, hogy megtudjuk mennyiben vette figyelembe az országos bizottság a turoci választmány határozatait.

Ülés után a választmány a vendéglőben rendezett közös eeudhét út, mely után örömmel sietett megtekinteni a Mihálitska István egyélti elnök által a helybeli állami leányiskolában rendezett női kézimunka-kiállítás, melyet nevezett az országos tanítói árva ház javára hozott össe. A munkák a tanítóképzőkben, polgári iskolákban s más magasabb foku nevelőintézetekben tanuló Znióváraljai kisasszonyok kezéből kerültek ki s azok rendkívüli ügyességéről, szorgalmáról tanuskodnak. — Legalább a látogató hölgyek egy nyilatkoztak a szerény de csinos kiállításról. Belépti drj 10 kr volt s örömmel jelemték, hogy 8 frt tiszta bevétel volt mely össeget az országos tanítói árva házra fogom bekuldeni s azt a tanítói szakikokban nyugtatják. Csekély össeget de hisz csak Znióváraljáról gyűlt be s az is homokszem lesz az országos tanítói árva ház fölűléteséhez.

Második neveztes mozzanata znióváraljai szerény életünknek, hogy már most nemcsak letelekben, hanem táviratok által is beszélgethetünk a távolieokkal, a nagy világgal.

Van nagy kir. távirandk is, össekteve a postával melynek megszerezésében nagy érdeme van a helybeli magyar olvasó körnek mint a mely azt kérelmezte s a szomszédos községekbeli meg Nyitra megyéből is aláírásokat gyűjtött a kérvény támogatására (mely munkából orszólrány jutott Kápona: József tanárnak, mint a kör jegyzőjének s a miert őt méltán nagy közzénet illeti) továbbá a helybeli közalapítványi uradalomnak mely, a munkáit ada s távirat felialt munkásokat is fizette.

A község részéről különösen nagy érdemeket szerzett magának Mész Milósvá bíró, a ki igazán lelkes és meleg érdeklődéssel segítette elő az ügyet s e munká-

gea embernek kivált aki megszokta a turoci pompás vizet, rossz biz az, de ha jobb nincs annak is jónak kell lenni

Pápa egyik neveztesesége s legérdekesebb látni valójaz az Eszterházy grófkó gyönyörű nagyjári kastélya és az ezt körülvevő park. Ide (a parkba) a város úri osztályának — egyszerűségi-mindenkorra nyert írásbeli engedély alapján — szabad a bejárás és járnak is számosan. Nohat annál szébb sétáltnem sok van az országban. Olyan lákat, mint ott vannak, soha nem láttam! évszázadok vihara tépdete lombjaikat, de azért torony magasságban is olyan üde zöld lombzatnak, hogy sok fiatal fa megirgylhetné elevegensüket. A sok között van ott egy platanfa, melyet midőn tavaly júlszó fohérecz meglátott, a talat neki, mert ez a fa — úgymond — megérdemli, hogy kalapot emeljenek előtte. Oriás az óriások között.

A kastely előtt van a plébánia kéttornyú temploma, amelyen meglátjuk, hogy valamely Eszterházy építette; igen szép stílusú templom, melyet belül is gyönyörű freskók ékítenek.

Hanem azt igen sajátságosnak találtam, hogy Pápa, mely református kollégiumáról országghírű, a református templom egy udvarban van eldugva, úgy, hogy az idegen ember soha meg nem találja; udvarban van az evang. templom is; csakhogy annak tornya; lévén. messziről is látható Győbrött is úgy van, hogy a protestáns templomok udvarokban vannak elrejtve.

Nem akarom Pápa össez középületét felsorolni, bár igen csinos város; csupán egy földszintes házat említek fel, mely a legszebb utca elején, a h o s z u ú t a - b a n van; írt ablaka között egy jókány tablán ez olvasható: »Itt lakott Mátyás Mór

1842. és 1843-ban«, és egy mellette emlekedő hatalmas épülettel, mely a miseciek rendháza; ennek mintaszertő kórházában 24 beteg részesül állandan í n g y e n e s a p o l a s - ban; a kórház főorvosa B o k o r Károly mintaképe az irgalmas rendtagnak; megyerő- finom modorú, mivel kedélyes úr, aki szeretetreméltósággal nemcsak az úri rendek lett kedves Bokor bácsi, hanem a népnek is valósalóg jótéveje, kire tisztelettel gondol.

A vidék népe maga is igen érdekes; hanem életmodjáról, szokásairól stb. majd a jövő számba mondok el egyet-mást, nehogy egyszerű elparaztoljam mindazt a kedves benyomást, amelyet a Dunán túrol magamnal hoztam...

Rovész Lajos.

II. Szabadkáról.

Körülbelül tíz éve annak, hogy először Szabadkára jöttem rokonokat látogatni. És ha a mostani és a tíz év előtti Szabadkát összehasonlítom, arra a meggyőződésre jutok hogy a haladás szereltek nagy. Igaz ugyan hogy tíz előtt is impozáns volt a város, a mit eléggé indokolt roppant kiterjedése, kiváltképpen pedig mértékdekről emegasló fotemploma, hatalmas két tornyával, ugy szinten többi tornyai is részint ódonországú kinézésűvel, részint vakító csillogással. Mindezek azonban nem mutattak Szabadkát egy igazi nagy város képezben. Ma már ha idegen jár a városba az előbbi küllekekén kívül meglepik a nagyszámú s impoáló benyomást tevő nyilvános épületek és a nagyobb magánházak. Szabadka ma, a szó szoros értelmében nagy város, rendelkezve a fejlődés nélkülözhetetlen feltételével: i. eléendő szellemi és anyagi tőkevel.

Érdekesnek tartom felemlíteni, hogy tíz év előtt Szabadka még teljesen pogány volt és ezen állapotban akkor igen megbőratkoztam, így gondolkoztam: Az utcák girbe borbeséget, mely az utcakon tévelygett az ember, nem veszem rossz néven, mert ennek orvossága a kisasítás volna, ez pedig nem célszerűség; a tengelyeket, igazvono és paras és marhak labait, söt életét veszeltyeztető hegyeket-völgyeket is elnézem ezek is nagy dolgok, Hanem, hogy a város pogány ezt már meg nem bocsátom hiszen ha a szabadkaiak állataink szébbnél-szebb neveket tudnak adni, mert nem keresztelik meg utcaikat?

Midőn így toprenkedtem azon veszem magamat észre, hogy két tíz elő és haló ember össeatalkozva, egyik a másiktól azt kerdezi: hol lakik Kis Pal szürszabó? A kerdezett erre ímgyen válaszolt meglehető pontos körülírással: »Ott, hol a promenád kezdetén a két nagy, széles utca van, az egyik egyenesen, a másik pedig balra, mind egyikből vezetnek kisebb-nagyobb utca és pedig ezek is jobbra is, balra is; az egyenesen menő nagy utcában van aztan ara a kősepe felé egy ház, elkerítet jár-dalval, ettől még 4—5 hazra van a Kis Pal szürszabó háza, különben ott majd megmondja minden gyereke.

Megvallom, erre a hosszas magyarázatra kezdett az eszem megállani. A végén épen annyit tudtam, mint az elején, s hogy az ílető a lerás után helyre tudott emenni, nem tudom, nem kísértem odaig.

Mégis midőn a szellemi hiáról kikérültem, feltettem magamban, hogy én is kérdést íntek valamelyik atyához. Egyik rokonomat fogom megtudakolni, hogy hol lakik. Midőn így készülgettem s kezdtem az

szemet próbáltni, hogy képes lesz-e befogni a hálomsákokat, jón velem szembe egy jó kínészés, kébbe ötozot urambatam Magamot nekidarával felvettem a kérdést, mire ő így válaszolt: »Tudja-e uram, hol van a csirke piac?« Igen. Hat az utca-e hol szokott lenni a nagy vásárok a forgó komédia? »Az nem tudom.« »Ez baj?« hanem az tudja öcsemam, hol van a Wenzel — vendéglő? »Az igen.« »Hat azt az utcat, a hol a nagy kórház van?« »Az is.« »Akkor mindjárt tisztában leszek!« a mint az ember a Wenzeltől jón a csirkepiac felé emek a piának és annak az utcának a hol a nagy kórház van, a sarkán megáll, aztan a város házterrel elienkőz irányban megy a sarkotól egy egyenes utca, ebbe bemegy az ember s a mint az utcan áthaladó nyilt kanális első köhídját elhagyja az ember, aztan már — minden gyereke megmondja!.

Táian nem is kellene említenem, hogy számtalanszor előfordult, miszerint az ilyen tüzetes és pontos jóarkó és faradságos utabgazítás után sem tudna minde gyereke az emberrel tovább elbánni. Ra kellett tehát jönni, hogy az utcákat, és tereket meg kell kereseltni. Erre pedig az ímlyuzust egy helyi lap adta meg, kikövetv egyszerűségi, vöröse sergyélely magat, ha záros határidőre (a város százéves jubileumára) sem lesznek meg a terék és az utcák megkereselve. Erre azonban nem volt szükség, mert a város — nagyon sokat adván a saító szavára — ideje koran megtartotta a kereseltesét. Ma már én is batran mehekert rokonok felkeresésére, s csendes pónárazas közben bál alkalom van eldolgoltni kedvenc notámat, hogy hát: Októbernek elsőjén be kell fukoltni...

F.

sokat, a kik e táviradi oszlopokat felállították, e sodronyokat kifeszítettek, összekapcsolták a munka bevégzése után, nem különben a felügyelő mérnököt meg a postamestert is, mint új táviradizistet sajátjából megvendégelve.

De hát érdemel mindenek fölött az állam s illetőleg annak h. talmas képviselője Baross Gábor, a ki a táviradit engedélyezte s felállította s ez által községuinket az országos forgalomba levonta.

Melán megérdemelte ő a következő szép és elsőként menesztett táviratot, melyet Mácz Micslőz bíró küldött neki: »Belüss Baross Gábor miniszter urnak Budapesten. Kegyelmes Uram! Znióváralja mezőváros községe nevében az állami távirad-állomás megnyitáskor háas szívvel és örömteljesen kívánom: Eljen Nagyméltóságod szeretettel magyar hazánk felvirágzására soká! soká! — Mácz bíró. —

Községuink egész buzkeséggel néz a távirad oszlopaira és sodronyra s forrón óhajtja; vajha a nyitramegjei nagy-bélici vasutat Pririgyén át Znióváraljának vezetnék, hogy minél előbb volna Znióváraljának összeköttetése Nyitrával, volna állomása a nyomorult órház helyett s tovább vezetnék a táviradi sodronyokat Gajdelnek, Pririgyének Nyitrának. Bizny, bizony itt volna már az ideje, hogy Turóc megye megtegye e vasuti vonalat illető lépéseit, mert ha nem fog mozogni megéljük, hogy a hátunk mögött kerül el Rajcekné és Zsolnának, ahól pedig Turóc megyének nem leend haszna hanem megérdemelt kara és még jobban megérnemlett szegylene az leend! Mily káros hatással van Znióváraljára s ezáltal a megyére néve is az a körülmény, hogy nincs rendes vasuti állomásunk, holott pedig évről évre ki van mutatva, hogy a személyforgalom sokkal nagyobb minélunk mint akár Divéken akár Rákó-Príbóc. Ehez képest a teherának forgalma is nagyobb volna ha rendes állomásra változnék a szegény órház. — Nyitramegyéből igen sok utas csak azért maradt el ettől az utvonaltól, mert nincs állomásunk. Már pedig Pririgyé, Bámóc, Gajdel, Német Próna s ki egész Nyitraig, Oszlányig stb. elterülő részek, mind erre járnának ha Znióváraljának állomása volna. — Nem akarjuk mi beszúntetni sem Divéket sem Rákó-Príbócot de meg egyfőlél méltab: talannak tartjuk hogy Znióváraljának állomása niesen a hol anyai hivatal van, ma felől kérésítva látjuk ez által Turóc megye ugy anyazi, valamint szellemi érdekeit is. — Egy vasuti vonal Pririgyé és Nyitra felé, rendes vasuti állomás a gyorsvonatok megállásával, egészen átalakítaná Znióváralját s kárpótólva magát a rossz igen rossz azületék Oroszországban. — Gondolkozzanak csak befolyással, mervadó férfiak e tárgy fölött.

Harmadik nevezetesebb mozzanata znióváraljai csöndes életünknek, hogy f. hó 18-án mi is megünnepeltük ő Felsőlege szeretettel magyar királyunk dicső születésnapját. A plebánia templomban reggel 9 órákor ünnepélyes isteni tisztelet volt, melyen részt vettek a királyi járásbírószág a közalapítványi uradalom tisztviselői, az állami tanítóképezde tanári kara s más magános személyek és a publicumból is számosan. Részt vett benne továbbá Zador Gyula a nagyváradi kir. t. teó. tábanak elnöke a családjával együtt, a ki jelenleg körünkben időkis s gyakori kirándulásai a környék és a vidékre, elragadtatással élvezi Znióváralja környékének szépségeit. Ő Melsőlege igen kedves szeretteire méltó vendége városkánkna, a ki mindnyajton szavét meghódította magának és családjának. Jövő héten sajnos már elhagyni készül bennünket, de talán esztendőre ismét körünkben fog nyaralni. Adna Isten, hogy példáját követné több más uri család is, különösen a fővárosból, mert biz ilyen vendégek igen jó hatással voltak városkánkra, a mely nagyon bővelkedik a szép kiránduló helyekben. Több nemzeti zászló is hirdette a tegnapi nap fontosságát.

Negyedik momentuma zajtalan életünknek, hogy a városkan végig vízlezerlesé csatornát készítenek. Ugyanis a nagy sár megakadályozása végett a község Mácz bíró indítványára elhatározta, hogy a városka déli oldalán a házfedelekől lecsurgó eső s a hó-víz levezetésére kö-

tekből kirakott csatornát építtettek közököltségen. A csatorna ma holnap készen lesz s úgy hiszem jó szolgálatot fog tenni a tisztaságnak. Bar csak több íly életere való indítvány volna a bírórának s az aztán föranosítottánék is. Például igen s ép volna, ha egyár csinósabb ház épülne, mert nincs hol laknunk s nincs Magyarországon oly második hely meg, a hol oly nyomorult lakviszonyok volnának mint minálunk. Igazan úgy a kir. járásbírószág valamint a képezde is igazi mátyrjai a hazának, melynek szolgálatában állanak íly felette kedvezőtlen viszonyok mellett. Se szállás, sem piac, sem vasut! Ugyan mit vétettek a kir. járásbírószág meg a képezde, hogy ide helyezték őket Znióváraljára?!

Mihaliska István.

HIREINK

Ratsky István turóc szt. mártoni áll. iskola tanító a kézmármí községi polgáriskolához rendes tanárrá nevezetelt ki s e héten végleg el is költözik új otthonába. Hét évig működött a mártoni iskolában; de szép tehetségét nem csupán az intézet falai között értékesítette, hanem igen tevékeny részt vett a hazafias társadalmi mozgalmakban is. Ennél fogva míg egyrésztrol előléptetése fölött örövendük, másrésztrol sajnáljuk a jeles munkaerő s jóbarát elvesztését. Adjon Isten megelégedést és sok szerencsét új otthonában.

A zniói áll. tanítóképző tanári karában az új iskolai évre több változás történik. Azt megirtuk már hogy Bartha Dénes segédtanár Székelykereszútra helyeztetett át s helyébe Zigány Zoltán nevezetelt ki, Legújabban Kápolnai József rendes tanár helyeztetett át a lévai áll. tanítóképzőhöz s helyébe dr. Halasy Kálmán nevezetelt ki Znióváraljára rendes tanárrá.

Ma délután tartja esküvőjét Marosi Armin rajzitanár — ki 4 hónapig helyettesként Mártonban működött — a budapesti izr. templomban Eisner Gizella kisasszonnyal. Gratulálunk s boldogságot kívánunk az új párnak.

Kinevezés. A ruttkai állami elemi iskolánál Katona Pál eltávozásával megüresedett rendes tanítóállásra a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium R i s z z e r József szucsányi hifl. tanítót nevezte ki Öszintén üdvözlőjük lapunk munkatársát ez új állomásán.

Liptószentmiklós és Rózahegy. Bizonyos humoros hangulat fogja el a liptóiak egy idő óta, hogy a vidék lapjaiban Rózahegyről közzételt híreket olvassa, melyek »kis Debrecennek» (!) a hazafiság privilegizált tulajdonosának teszik meg e városkat. A híreknek öszintén örövend mindenki, csak az látszik különösképpen, hogy ez örövendetes hírek közé mindég van valami keverve, ami a szomszédos Liptó-Szent-Miklósban akár egyet rúgní, mintha éreznék, hogy csak a kkor lesz az érdemünk olyan nagy, ha Miklóst teljesen tönkre tehetik. Erre a gondolatra kell jutnunk, ha olvaszuk a Felvidéki Híradó múlt vasárnapi számában közzé tett és saját magunknak kiállított elismerő nyilatkozatot s az azután Mjklóstra zúdított kemény megrovásai kalandot, melyre, úgy látszik, Szalavszky államtikárnak a közgyűlés alkalmával mondott szavainak e lapokban történt szó szerinti közlése adott alkalmat. A már ismételve közléte statisztikai kimutattással nem foglalkozunk, csak annyit jegyzünk meg rá hogy a 17 alárú a kaszinóban egy délután csaknem 1000 frtot ajánlott fel s ha a közgyűlés ott van, hogy nem volt őtt, a polgárság meg

ma is sajnálja, de nem az ő hibája, lett volna gondolja rá a nélküli, hogy a városra támaszkodjék, hogy legelőbb úgy élásse vendégeit, mint Rózahegyen s e mellett egy kis alapítvány is jutott volna az egyttel részére. Külömben az államtikár ur nagyon jól tudja, miért tette a közgyűlés előtt ismeretes nyilatkozatát. Külömben legyenek meggyőződve a rózahegyiek, hogy a liptószentmiklósiai öszintén kívánják, az öszinté elismerésből minden polgárnak, még a d i s z p o l g a r o k n a k is nem csak erkölcsi, de anyagi hasznuk is legyen. Hogy a múlt évben Liptószentmiklósban tartott kerületi gyűlés alkalmával a kerületből öszjezt nem zetiségi igaztók itt nemzetellenes túntelést rendeztek, szeretnék ezt a kedves szomszédok Miklós rovására írni, pedig nagyon jól tudják, hogy abban egyetlen miklósi sem vett részt. Ilyen túntetések Pozsonyban évente ismétlődnek, de valjon jut-e eszédve valakinek, hogy Pozsonyt pszézlának mondja?

Tranosiú-ünnepélyt tartottak e hó 26-án Liptószentmiklósban. Tranosiú volt liptószentmiklói ág. evang. lelkes és egyházi úró, kinek énekes könyvét még ma is használják a szláv vidékeken. Az ünnepélyre az adott alkalom, hogy most volt születésének 300 éves fordulójú. Vendégek nagy számban érkeztek nem csak a dunáninneni kerületből, de voltak morvák, csehek és lengyelek is. Délőlött isteni tisztelet volt, melynek legnagyobb része Tranosiú emlékeztetnek voltak szentelve, dében bankett volt, mely alkalmával az első felkösöntöt Baltik püspök mondogta a kiralyra. A felkösöntök többnyire egyházi jellegűek voltak, csak D u l a Máté kezdett a kisdődök s az oroszok magyarosítás ellen beszélni mire a főszoigabiro közbe szolt a vendégek részére néz az nap eltávozott.

A szucsányi izr. elemi iskolában a beiratások szeptember hó 1. én kezdődnek; mit ez úton is nyilvánosságra hoz Wiener Jakab, igazgató tanító.

Az állami iskola impozáns épületére vonatkozó pályázat határideje szeptember hó 3. án telik le; ekkor dől el, hogy a pályázók közül ki nyeri el az épkítezést? Ugy hallottuk, hogy nemcsak környékbeli de messze vidéki sőt fővárosi vállalkozók is pályáznak.

Méhészeti előadást, tartott V a l l ő János vándor tanár e hó 27-én Liptószentmiklósban M i k ö József mántaszéri méhésztetőben. Ez érdekes előadás nem nagy számú, de halás hallgatóság hallgatta mind végig.

Népesedik Márton. Megnyitnak az iskolák s ezzel Márton is megkapja a maga rendes járulékat a több szára menő deskban, akik az állami kereskedelmi és polgáriskolába tölöngnek hogy tudomány szomjukat kiélgeithessék. Nemosak a tanulók, de a tanáro is berukkolnak e héten s ismét eleven népes és is magyar szótól hangos lesz Márton utcaja.

Kifosztották. Drubek Jakab utazó esúrtörtökön érkezett meg a ruttkai gyorsvonattal Mártonba; s amit a Domba beszállt, eszrevette, hogy 250 fittal telt pénztárcaja eltűnt a zsebéből s vala inek a partfogása alatt tovább utazott világot látni a gyorsvonattal. Hiába lamentált szegény károsult, biz annak a 250 forintnak ütheti a nyomát.

A turócmegeyi rk. tanítók egylete a múlt héten gyűlést tartott, melynek részletes leírását jövő számunkban közöljük.

A m. kir. államvasutak turóc szent mártoni állomás-főnöksége 372. sz. a következő értesítést küldte be lapunknak: Kérem beszed lapjában a t. c. közönség tudomására hozni, hogy a garamberence-selmecbányai vonalon fennállott forgalmi akadály megszüntetésén, a személy és áru forgalom f. hó 26. ismét megnyitlik. — Balogh, állomás főnök.

A rajec-Teplic fűrdőben a hozánk beküldött 7. névjegyzék szerint aug. 1. éig 618 fűrdő vendég volt; köztük sokan Budapestről s az ország távolabbi vidékekről is; így pl. Fenyevessy Ferenc orsz. képviselő és Néger Gusztáv apát-plebánus Papáról. A külföldiek leginkább Széleziának.

A vörös kakas megkezdte működését Turóc városmegeyében; alig szűnt meg az esözés egy napra, már tüz volt. Nécpalon gyűlt ki szerdán este 10 órákor egy ház, s rögtön lángra kapott tőle a szomszéd ház is; mindkétnek a tetete egészen legett; azonban a tüz tovább terjedését megakadályozta a magasra épített Pópper-féle ház; e nélkül bizony nagy veszedelem fenyegette a községet.

A vonat alá került. Millok Pál turáni születésű vasúti alkalmazott f. hó 22-én a ruttkai állomásra berobogó vonatról leest s oly szerencsétlenül került a kerekék alá, hogy azok jobb karját izekre szakasztották szét. Az eszméletlenül ott maradt szerencsétlenül a legközelebbi vonattal Mártonba hozták, hol a megyei kórházban megszabadítottak kar-roncsától; de az amputálás után is úgy rosszul van, hogy azóta folyton küsködök a halállal. Mire e sorok napvilágot látnak, talán ki is szenvedett már.

Elszaporodtak a vaddisznok Turóc városmegeyében annyira, hogy immár valóságos csapásává válnak a gazdalkodónak. A hegyi legelőket felturkálják s hasznavehetetlenné teszik évekre; a zabvéstést oly ügyesen learatják, akár a legjobb sarlós s a krump- lól — ami még a sok esőtől megmaradt — mind felszedik az erdők alfján lévő szántó- földökből. Márton község — amint irtuk két hájt vadászati tartására kapott engedélyt a közig, bíztoságtól. Egyet a múlt vasárnap akartak tartani, de a zuhogo eső tönkre tette a jószándékat; mára van tervezve, hogy megtartják; félünk azonban tőle, hogy sok haszon nem lesz belőle, ha megtartható lesz is.

Tanúgy. Értesítés.

A liptószentmiklói állami elemi és polgári iskolában a jövő 1890-92. tanévre szóló beiratások szeptember hó 1-én kezdődnek, a tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 3-án lesz.

Tandij: a) a polgári iskolában 6 frt 50 kr., könyvtárjait 1 frt, értesítőre 50 kr.; b) az elemi iskolában 2 frt 50 kr. könyvtárjait 50 kr.

Ugyanakkor iratnak be a növendékek az állami óvodába, itt az egész évi tandij 1 frt.

Szegény és szorgalmas tanulók részére a tandij egészen vagy részben elengedhet. Polgári iskolai tanulóknak a tandij elengedését kérő folyamodványukat a múlt tanévről szóló bizonyítványukkal és szegénységi bizonyítványukkal felszerelve a beiratás alatt nyújtask be a liptói igazgatónál.

Az arra jelentkező tanulóknak a latin nyelv ösztályonként elkötűntje tanítattik ezen tanításért külön tandij nem jár. Minden tanuló tartozik a beiratásnál szülőjének, vagy annak helyettesének kisértetében a múlt tanévről szóló bizonyítványával megjelenni s igazolni, hogy himlő ellen be van oltva.

Liptó-Szt-Miklósban, 1891. évi aug. 20-án.
Nagy István,
igazgató.

A kaszai m. kir. állami főreálisiskolában az épületen folyamatosan levő nagyszámú javítási munkálatok miatt az 1891-92. iskolai év csak szeptember hó közepén veendi kezdett. A javító, felvételi s pótló vizsgálatok szeptember 15-én, a beiratások pedig szeptember 16-18 napján fognak megjelteni d. e. 8-12. s d. u. 3-5-ig. A szeptember hó első napjaira kitűzött érettségi vizsgálatok határideje azonban nem változik. Miről az érdekeltek mihez tartas végett ezennel értesítetnek.

Kassa, 1891 aug. 20.

Dr. Gerevich Emil,
kir. igazgató.

Feloldó szerkesztő: Révész Lajos.
Társzerkesztő: Fehér János.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szent-mártoni kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Filo Jenőnek Porubszky Géza'y elleni végrehajtási ügyében Znióvárjaia községben fekvő, a znióvárjaia 231. sz. jkvb. n. l. 1. sor sz. a felvét. a Turubszky Gergely nevére ut ingatlansgra 600 frt kikáltást arl. az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1891. évi szeptember hó 11-ik napján d. e. 10 órákor Znióvárjaia községben a közég házában megtartandó nyilvános árverésen el fog adani.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 10 százalékat készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, vagy pedig a bánapenznek a bíróságnál lett előleges echelezen erői általott szabályszerű elismerényi átszolgáltatani.

Kir. járásbíró-ság mint tkvi hatóság
Rejt Turóc-Szt.-Mártonban 1891. évi
június hó 20-ik napján.

Fekete
kir. járásbíró.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. jbróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Turóc ker. es hielet ezének Hradzsy Andras cionci végrehjtási ügyén a Kucharik Janos belai lakos utajánlta folytatn a beszer. bányai kir. tő. enysek t. illeten évő Beila községben f. k. v. a. belai 10. sz. jkvb. n. l. 1. 10. es 11. sors. a. foglalt ingatlanokból Hradzsy Andrást (A lapon) 12 részben megjelölt juteására 84 frt 40 kr. kikáltást arban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1891. évi szeptember hó 11-ik napján d. e. 10. órákor Beila községben a közég házában megtartandó nyilvános árverésen a kikáltást aron alól is el fognak adani.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanság kikáltási arának 10 százalékat készpénzben, vagy óvadékképes érték papírban a kiküldött kezehez letenni.

Kir. jbróság mint tkvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1891. majus hó 28-an.

Fekete
kir. jbró.

Hirdetmény.

A rózsahegyi kir. törvényszék ezenel közhírré teszi, miszerint Lipóváramgye Körtörvényhatóság k az o. a. sz. vaghd felépítésével kapcsolatos út a helyezéshez szükséges földmívelőtelnek Kisoaszi községben való kisajátítása ügyében a kártalanítási eljárás megkezdése ére a hatarnapot: f. évi szeptember hó 23 ik napjának d. e. 8 óráját a helyszínére Kis-Olaszi község házához kitzte s az ismeretlen tartozó-dásu vagy távollevő érdekelték részere ügygondnokul Dr. Kux Adolf lptősentmentkölő ügyvédet kivevete.

Az érdekeltéket a kir. törvényszék azai megidéri, hogy elmaradnak a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozat: nem garolja.

Kir. törvényszék.
Rózsahegy, 1891. augusztus 8.

Porubszky Jenő s. k.
elnök.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

EGY FIU,

ki helyesen tud írni és olvasni

TANONCZUL

felvétetik a turóc-szt.-mártoni magyar nyomdában.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prämiirt mit dem Staats-Preis.

Prämiirt mit der goldenen Medaille

TESCHNER THONÖFEN

Mit Beginn der Saison erlaube ich mir mein reich assortirtes Lager von Thonöfen aller Arten in Glasuren und Formen etc. aus guten, festen Material und in geschmackvollster Ausstattung bestens zu empfehlen.

Durch meine langjährige Praxis und Erfahrungen als Fachmann bin ich in der Lage mit den neuesten Heizsystemen (auch eigene Kombination) dienen zu können, die durch wenig Heizmaterial eine schnelle und anhaltend lange Wärme geben und sich durch deren billige Herstellung gleich den kostspieligsten Heizsystemen bewähren.

Zeichnungen und Preiscurante franco und gratis.
Geneigten Aufträgen entgegenkommend, zeichnet sich
hochachtungsvoll

Benno Heybach
Thonöfenfabrikant
Teschen öst. Schlesien.

Naponta megjelen Budapest

MAGYAR HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Szerkeszti: Főmunkatárs:

Horváth Gyula. Mikszáth Kálmán.

Helyettes szerkesztő: **FENYŐ SANDOR.**

A „Magyar Hirlap” belső dolgozótársai, külmunkatársai és levelezői az írói kar legkiválóbb tagjaiból állnak.

A „Magyar Hirlap” előfizetési ára:

egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr

A „HET” kiadóhivatalával sikerült megállapodásra jutnunk arra nézve, hogy e választékos kedvelt szépirodalmi hetilapot előfizetőinknek olcsóbban adhassuk.

Igy a „MAGYAR HIRLAP” és a „HET” előfizetési ára együtt egész évre csak 20 frt., fél évre 10 frt., negyed évre 5 frt.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen.

Előfizetések a „Magyar Hirlap” kiadóhivatalához:

Budapest, IV., Granatos-utca 16. sz. alá küldendők.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelőcsőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatosága kitünosege, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés” népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legérzékenyebb s e mellett tárgyilagos hírtudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek orveud. A magyar kereskedő s Gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s földesúri tudósításainak lösegével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, iparos s a mezőgazda m. gyalja mindazt az „Egyetértés”-ben, amire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárcájában, anynyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Ket három regényt közöl egyszerre, úgy hogy egy év alatt 30-40 kötetet repenyt, részint eredeti, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarsággal fordítván lapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról nyorsan és hitelesen akar értesülni, fussen elő az „Egyetértés”, melynek előfizetési ára egy órára 1 frt 80 kr., 1. évre s 1 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatali kívánatra egy héig ingyen és bérmentve küld.

Egyszeri kísérlet mindenkit meg fog győzni, hogy

Zacherlin

valóban a legjobb irtószer minden rovar ellen

Ezen kiváló szer meglepő erővel és gyorsasággal pusztít e minden kártékony rovat.

Legcélszerűbb a Zacherlin-féle takarékoskodóval beporozni.

A Zacherlint semmiféle más rovarporral összehasonlítani nem szabad, a Zacherlin egy különlegesség, mely sehol és soha másként el nem árusítatik, mint

lepecsételt üvegekben Zacherl J. névvel.

A ki Zacherlint kér és papírcsomagban vagy skatulyába kap valamiféle port, s azt elfogadja, biztosan megcsalottot.

VALÓDI KAPHATÓ:

Turóc-Szt.-Mártonban Soltész L. Fábry J. zsef. Graber M. és fia. — L. Szt.-Miklós: Palka Péter — Mossoz: Perl János fia. — Ruttká: Schulz Adolf. Gaal Emil. — Zsolna: Paradovszky Rob. Waidapfel I. i. Tordy I., Meizer, A. Hecht M. — Tot-Frona: Skalak G. Tinko György. — Turóc-Turán: Messinger H.